

Κριτική

ΤΟΥ ΒΑΓΓΕΛΗ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ενα αίτημα ελευθερίας

Η πανδημία στη Γαλλία και στην Κίνα μετατρέπεται για μια ελληνίδα συγγραφέα σε πηγή εσωτερικής αναζήτησης

Με ήρωες που ζουν σε διαφορετικές χώρες, ανήκουν σε διαφορετικά έθνη, υπάγονται σε διαφορετικές γενιές και μιλούν διαφορετικές γλώσσες, η **Δήμητρα Κολλιάκου** επανέρχεται στο καινούργιο μυθιστόρημά της στη σκιαγράφηση των πολιτισμικών αντιθέσεων που δι-
απερνούν τον πλανήτη στις ημέρες μας, παραλαμ-
βάνοντας την προβληματική της από την υβριδική της σύνθεση (κάτι μεταξύ συλλογής διηγημάτων, μυθιστορήματος και νουβέλας) *Αλφαβητάρι εντόμων* (2018).

Φόντο της ταινικής *Αταραξίας* (εκδ. Πατάκη) αποτελεί η πανδημία του κορονοϊού: από την Κίνα στην οποία ταξιδεύει λίγο πριν από το ξέσπασμά της η ηρωίδα μέχρι τη Γαλλία, όπου η ίδια εργάζεται σε δημόσιο διεθνές σχολείο, έχοντας εγκαταλείψει προ δεκαετιών την Ελλάδα. Η εν μέρει αυτοβιογραφική αφηγηματική Αριάδνη ή Αριάν κινείται ανάμεσα σε τρεις κόσμους. Από τη μια μεριά είναι η μάλλον αδιάνοστη σφαίρα του ποιητή Γε-Τιάν, τον οποίο θα γνωρίσει κατά τη διάρκεια της επίσκεψής της στην Κίνα, στο πλαίσιο λογοτεχνικής συνάντησης ευρωπαίων και κινέζων συγγραφέων. Από την άλλη πλευρά, βλέπουμε το αιγνατικό γραφείο του ψυχαναλύτη της στη Γαλλία και τη στάση δυσφορίας του Γκαμπριέλ, του γάλλου συντρόφου της, που εγκαταλείπει το Παρίσι, προκειμένου να αποδράσει από την πανδημία, για να εγκατασταθεί στη Βρετανία. Στην κινεζική μεριά της ζωγαρίας θα πρέπει να βάλουμε και την παρένθυη ιστορία της *Λιου Σία* και του *Λιου Σιαομπό*, του ζεύγους των γνωστών αντιφρονούντων, την ιστορία των οποίων δεν μοιάζει να συμμερίζεται ο σιωπηρός πολιτικά (για ευνόητους λόγους) Γε-Τιάν.

Δύσκολες σχέσεις

Αποφεύγοντας σοφά να αναγάγει την πανδημία σε κεντρικό της θέμα, η Κολλιάκου συνδυάζει τους περιορισμούς της σε Κίνα και Γαλλία με τον κλονισμένο δεσμό της Αριάν στο Παρίσι που φέρνει στην επιφάνεια τόσο τις παλαιότερες σχέσεις της όσο και τις ατέρμονες πλην δύστοκες συνεδρίες με τον ψυχαναλύτη της ενόσω προσπαθεί να κατανοήσει, όσο μπορεί να πετύχει κάτι τέτοιο μια Ευρωπαία, την πολιτική κατάσταση την οποία αντιμετωπίζουν, εντός και εκτός πανδημίας, οι συγγραφείς στην Κίνα. Δεν είναι βέβαιο πως οι τρεις κόσμοι μεταξύ των οποίων ζει η ηρωίδα κουμπώνουν ακριβώς ο ένας με τον άλλον, μια και η αποσπασματικότητα ή η ελλειπτική συνάρθρωση των μερών τους δυσκολεύεται να συγκροτήσει ένα αρραγές αφηγηματικό μέτωπο. Μένω, παρ' όλα αυτά, με την εντύπωση πως εκείνο που συνδέει όντως τα τρία επίπεδα, και το οποίο πρωτίστως επιδιώκει η Κολλιάκου, είναι ένα τριπλό αίτημα αυτογνωσίας, ελευθερίας και αποδέσμευσης (η επικούρια «αταραξία» του τίτλου): αυτογνωσία της ατομικής πορείας της Αριάν ως προς τον σύντροφο, αλλά και τον ψυχαναλύτη της στη Γαλλία, ελευθερία ως προς τη συλλογική τύχη των πολιτών στην Κίνα και αποδέσμευση ή ανακούφιση ως προς το επερχόμενο τέλος της πανδημίας σε όλη την υδρόγειο. Κι όλα αυτά (θα επαναλάβω την παρατήρησή μου για το *Αλφαβητάρι εντόμων*) σε ένα κλίμα από το οποίο απουσιάζει η οποιαδήποτε συναισθηματική έξαρση, χωρίς μια κατάκτηση σαν κι αυτήν να συνεπάγεται πως οι άνθρωποι δεν συνεχίζουν να καίγονται, ανεξαρτήτως πλέον του βαθμού της αυτονομίας τους, στο εσωτερικό τους τοπίο.

Η Δήμητρα Κολλιάκου χρησιμοποιεί την πανδημία ως φόντο στην περιγραφή περιπλοκών ανθρώπινων σχέσεων

ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΟΛΛΙΑΚΟΥ
Αταραξία
Εκδόσεις Πατάκη, 2022, σελ. 256, τιμή 12,90 ευρώ